

PREKLINICKÉ ZUBNÍ LÉKAŘSTVÍ I

Návod k praktickému cvičení č. 2

Identifikace a kresba extrahovaných zubů frontálního úseku

Příprava před praktikem:

Samostudium: Značení zubů, obecná morfologie zubů, podrobná morfologie stálých zubů frontálního úseku.

Vlastní vybavení studenta: Pravítko, obyčejná tužka, guma, milimetrový papír.

Vybavení zapůjčené klinikou: Extrahované zuby frontálního úseku.

Cíle:

1. Identifikovat 3 přidělené zuby frontálního úseku.
2. Popsat tyto zuby slovně a pěti způsoby značení.
3. Nakreslit tyto zuby z pěti pohledů (V, M, O, D, I) ve dvojnásobném zvětšení.

Postup:

1. Identifikace zubů:

Na extrahovaných zubech vyhledejte typické tvarové znaky a porovnejte je se svými znalostmi typické morfologie těchto zubů.

1.1. Identifikace druhu zubu

Řezáky mají lopatkovitý či dlátkovitý tvar s incizní hranou. Špičáky jsou charakteristické svým hrotem.

V případě pokročilé abraze hrotu špičáku je někdy abrazní plocha chybně zaměněna za incizní hranu a zub je pak indentifikován jako řezák. Tato abrazní plocha se však od incizní hrany liší tím, že je výrazně širší ve vestibulorálním směru a v jejím středu je přítomna oválná plocha obnaženého dentinu. Incizní hrana řezáku je tenčí a je tvořena sklovinou.

1.2. Určení čelisti

Určení, zda se jedná o zub horní nebo dolní čelisti je obvykle snadné v případě řezáků, u kterých jsou zásadní tvarové rozdíly mezi horními a dolními zuby.

V případě špičáků je někdy situace obtížnější. Horní špičáky jsou spíše kratší a širší, s výraznou lištou na vestibulární ploše. Dolní špičáky jsou protáhlejší a korunka je lingválně skloněná, zatímco u horních nasedá na kořen v jeho pokračování. Nejdůležitější rozlišovací znakem je projevem opotřebení zubu a jedná se o přítomnost abrazních faset. U horních špičáků jsou abrazní fasety na palatinální ploše, u dolních špičáků jsou na ploše vestibulární těsně pod incizními hranami.

1.3. Určení strany

Pro určení správné strany používáme typické morfologické znaky. U všech zubů platí, že meziálně je bod kontaktu incizálněji než distální, stejně tak cementosklovinná hranice vybíhá na meziální ploše incizálněji než distálně.

Růžkový znak lze použít u horních řezáků. Znak křivosti pak u všech frontálních zubů, kde se vyskytuje různě výrazná meziolabiální prominence a tuberculum dentale je posunuto distálně. Kořenový znak je u frontálních zubů obvykle dobře vyjádřen. Horní postranní řezáky mají hrot kořene zahnutý obvykle palatinálním směrem.

1.4. Určení pořadí zubu v rámci druhu

Rozdíly jednotlivých zubů v rámci typů jsou popsány v kapitolách o morfologii zubů.

Horní řezáky se vzájemně liší zejména velikostí, tvarem vestibulární plochy, průběhem incizní hrany a (ne)přítomností foramen coecum.

Dolní řezáky mají stejný tvar, liší se velikostí a přítomností jedné (střední) či dvou (postranní) abrazních faset.

2. Popis a značení zubů

Popište každý zub slovně a pěti způsoby značení.

3. Kresba zubů

3.1. Příprava papíru

Milimetrový papír formátu A4 zorientujte na výšku.

Rozdělte na 3 stejně vysoké řádky a 5 stejně širokých sloupců. Vznikne tak celkem 15 polí. Každý řádek patří jednomu zubu.

Všechna tři pole ve sloupci nejvíce vpravo rozdělte horizontální čarou na dvě stejná políčka.

Do pravého horního rohu papíru napište své jméno.

Do levého horního rohu napište číslo sáčku, ve kterém jste obdrželi zuby.

3.2. Záznam označení zubu

Do horního políčka vpravo u každého zubu napište slovní označení zubu a pět způsobů značení.

3.3. Kresba zubu

Do prvních čtyř polí zleva nakreslete každý zub z pohledu vestibulárního, meziálního, orálního a distálního ve dvojnásobném zvětšení. Do každého pole uveďte zkratku, o který pohled se jedná. Nezáleží na pořadí jednotlivých směrů. Do dolního políčka vpravo nakreslete incizální pohled na každý zub ve dvojnásobném zvětšení.

Poznámky:

Horní zuby kreslete s kořeny směřujícími vzhůru, dolní zuby s kořeny směřujícími dolů.